

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในโลกยุคปัจจุบันเป็นยุคของสารสนเทศที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างมากทั้งในด้านความเป็นอยู่ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การบริหาร โดยเฉพาะการบริหารงานขององค์กรไม่ว่าในยุคใดจำเป็นต้องมีการตัดสินใจเพื่อใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด ดังนั้นข้อมูลสารสนเทศจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจในแต่ละครั้ง ไม่ว่าจะเป็นการตัดสินใจนั้นจะเพื่อการวางแผนปฏิบัติงาน การควบคุม หรือเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของงานก็ตาม ดังนั้นข้อมูลสารสนเทศจึงมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าทรัพยากรมนุษย์ อุปกรณ์ทุนดำเนินการ ยุทธวิธีในการดำเนินงาน การพัฒนาสารสนเทศให้เป็นระบบจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้องค์กรสามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะนอกจากจะได้ใช้ในการวางแผนการควบคุมการทำงาน และประกอบการตัดสินใจอย่างถูกต้องแล้ว ยังนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางความคิด และการสร้างทางเลือกใหม่ ๆ อีกด้วย (กรมวิชาการ, 2539 : 6) ดังนั้น ทุกหน่วยงานจึงจำเป็นต้องสร้าง จัดและพัฒนาระบบสารสนเทศขึ้น ซึ่งระบบสารสนเทศที่มีคุณภาพจะต้องมีความเที่ยงตรงตามเรื่องที่ต้องการใช้ เรียกใช้ได้สะดวก รวดเร็วและทันต่อเวลา (วีระ สุภากิจ, 2539 : 8) สารสนเทศมีส่วนช่วยให้การบริหารการศึกษามีประสิทธิภาพ ลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานขององค์กรด้วยการให้ข้อมูลที่เป็นระบบ ทำให้ผู้บริหารสามารถวางแผน ตัดสินใจ กำกับ ติดตาม และควบคุมการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด สามารถรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงความซ้ำซ้อนและปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์กรที่จะสามารถปรับปรุง เปลี่ยนแปลงและแก้ไขได้ทันทั่วทั้ง การตัดสินใจที่อยู่บนพื้นฐานข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง จะทำให้การตัดสินใจผิดพลาดไม่ได้ผลตามความต้องการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2546 : 5)

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาจำเป็นต้องพึ่งพาการบริหารการจัดการศึกษาในเชิงคุณภาพ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งได้กำหนดไว้ชัดเจนในหมวด 6 เรื่องมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตราที่ 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาจึงเป็นภารกิจของสถานศึกษาที่จะต้องดำเนินการให้เกิดระบบ ซึ่งประกอบด้วย การจัดระบบบริหารและสารสนเทศสถานศึกษา การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และการผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะระบบที่เกี่ยวกับสารสนเทศสถานศึกษาเป็นฐานเริ่มต้น

ที่จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานพัฒนาคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยในการวางแผน ประกอบการตัดสินใจเพื่อเป็นแนวสู่การพัฒนาแนวคิดและสร้างทางเลือกใหม่ ระบบสารสนเทศ ของสถานศึกษาที่จะมีคุณภาพ ประกอบด้วย ปัจจัยต่าง ๆ คือ เอื้อต่อการตรวจสอบความถูกต้อง ได้แม่นยำครอบคลุมกิจกรรม ตรงกับความต้องการ มีความชัดเจนไม่ต้องตีความ ใช้ได้ง่าย รวดเร็ว สามารถจัดการประมวลผลและนำเสนอได้ทันต่อเวลาและเหตุการณ์ (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. 2545 : 3)

โรงเรียนซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา จึงจำเป็นต้องจัดระบบงานข้อมูล สารสนเทศของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะมิฉะนั้นแล้วโรงเรียนจะไม่สามารถใช้ข้อมูล สารสนเทศในการบริหารงานหรือปฏิบัติการในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจะส่งผล กระทบถึงหน่วยงานระดับเหนือขึ้นไปหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จัดเก็บข้อมูลจากโรงเรียนขึ้นไปใช้ ในภาพรวม ซึ่งอาจทำให้การบริหารและปฏิบัติการตามภารกิจขาดประสิทธิภาพได้

ขอบข่ายการบริหารและจัดการสถานศึกษาประกอบด้วย 4 งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล และงานบริหารทั่วไป โดยถือว่างานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็น ภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วย เจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการ ของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็น ปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัย เกื้อหนุนการพัฒนา คุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ทั้งทางด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การ นิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพในสถานศึกษา การ ส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับ สถานศึกษาอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ วัยรุ่น องค์กร หน่วยงานและ สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 35)

ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กประสบปัญหาสำคัญ 2 ประการ คือ 1) นักเรียน จากสถานศึกษาขนาดเล็กมีคุณภาพค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับสถานศึกษา ขนาดอื่น ๆ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนขาดความพร้อมทางด้านปัจจัย เช่น มีครูไม่ครบชั้นเรียน ขาดแคลนสื่อการเรียน การสอนและวัสดุอุปกรณ์ โดยเฉพาะสื่อและเทคโนโลยีที่มีราคาแพง ทั้งนี้ เนื่องจากเกณฑ์การ

จัดสรรงบประมาณส่วนใหญ่ใช้จำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ในการจัดสรร และ 2) สถานศึกษาขนาดเล็กส่วนใหญ่ขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ กล่าวคือมีการลงทุนค่อนข้างสูง เมื่อเปรียบเทียบกับสถานศึกษาขนาดใหญ่กว่า เช่น อัตราส่วนครู : นักเรียน ซึ่งตามมาตรฐานมีการกำหนดเกณฑ์ในอัตราส่วน 1 : 25 แต่สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก อัตราส่วนครู : นักเรียน เท่ากับ 1 : 8-11 เท่านั้น ซึ่ง (สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2537 : 1) โรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีภักดิ์และโรงเรียนวัดลาดระโหง เป็นโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ประสบกับปัญหาดังกล่าวข้างต้นโดยเฉพาะในเรื่องการจัดระบบสารสนเทศสถานศึกษา ซึ่งจากการสังเกต การสัมภาษณ์และการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการดำเนินงาน สารสนเทศของโรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีภักดิ์ และโรงเรียนวัดลาดระโหง พบว่า 1) ทางโรงเรียนยังขาดบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบงานด้านข้อมูลสารสนเทศโดยตรง เนื่องจากมีจำนวนบุคลากรน้อย ต้องทำหน้าที่ครูผู้สอนเป็นงานหลักและงานอื่น ๆ นอกเหนือจากภารกิจจัดการเรียนการสอน 2) แหล่งข้อมูลกระจัดกระจายอยู่กับผู้ที่เกี่ยวข้องหลายแห่ง 3) ไม่มีสถานที่หรือห้องจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศโดยเฉพาะ เพื่อสะดวกและเป็นส่วนสำคัญในการปฏิบัติงานทำให้เกิดปัญหาในการจัดเก็บเอกสาร การสืบค้นข้อมูลและการให้บริการข้อมูลและ 4) ลักษณะงานข้อมูลสารสนเทศมีความซ้ำซ้อนกับงานอื่น ๆ

จากการศึกษางานวิจัยปัญหาการบริหารจัดการระบบสารสนเทศของ วิลาวัณย์ สถิตวงศ์ (2540 : บทคัดย่อ) ; มณเฑียร นาคทองอินทร์ (2542 : บทคัดย่อ) ; นิตยา ทับพุ่ม (2544 : บทคัดย่อ) และศักดิ์ชัย วายุวัฒน์ศิริ (2544 : บทคัดย่อ) พบประเด็นปัญหาที่สำคัญ ดังนี้ ขาดบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดระบบสารสนเทศ ขาดแคลนวัสดุและอุปกรณ์ในการดำเนินงาน ขาดแคลนงบประมาณ ขาดแคลนเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ การประมวลผลข้อมูล ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงไม่สามารถเก็บรวบรวมได้ทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงและขาดการวิเคราะห์ข้อมูล การเผยแพร่ข้อมูลไปหน่วยงานอื่นน้อยในรอบปี นอกจากนี้ผลการวิจัยของ ศักดิ์ชัย วายุวัฒน์ศิริ (2544 : บทคัดย่อ) พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่มีความต้องการจัดระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ ความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยมีความต้องการระบบข้อมูลสารสนเทศงานวิชาการเป็นลำดับแรก ผู้วิจัยจึงมีข้อสงสัยเกี่ยวกับแนวทางการจัดระบบสารสนเทศงานวิชาการที่เหมาะสมต่อการบริหารจัดการงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กกว่าควรมีลักษณะเป็นอย่างไร เมื่อได้นำแนวทางไปทดลองใช้ในโรงเรียนขนาดเล็กแล้วผลของการใช้แนวทางการจัดระบบสารสนเทศงานวิชาการที่มีต่อการบริหารจัดการงานวิชาการมีลักษณะเป็นอย่างไร

จากที่กล่าวมาข้างต้นเห็นได้ว่า การพัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียนนั้นมิได้ขึ้นอยู่กับผู้ใดผู้หนึ่งแต่เป็นความร่วมมือของบุคลากรภายในโรงเรียนทุกคน และเพื่อเป็นการหาคำตอบเกี่ยวกับ

ข้อสงสัยของผู้วิจัยเกี่ยวกับแนวทางการจัดระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กและเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศงานวิชาการด้านต่าง ๆ ให้เป็นระบบ สะดวกต่อการเรียกใช้งาน ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์จะพัฒนาแนวทางการจัดระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กตามกระบวนการและขั้นตอนการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียน 5 ขั้นตอน ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การนำเสนอข้อมูล การจัดเก็บสารสนเทศ โดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR : Participatory Action Research) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบสารสนเทศด้านต่าง ๆ ให้กับหน่วยงานที่จะนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาแนวทางการจัดระบบสารสนเทศงานวิชาการที่เหมาะสมการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีภักดิ์ และโรงเรียนวัดลาดระโห่ง
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการจัดระบบสารสนเทศงานวิชาการที่เหมาะสมต่อการบริหารจัดการงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีภักดิ์และโรงเรียนวัดลาดระโห่ง
3. เพื่อศึกษาผลของการพัฒนาแนวทางการจัดระบบสารสนเทศงานวิชาการที่มีต่อการบริหารจัดการงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีภักดิ์ และโรงเรียนวัดลาดระโห่ง

ข้อตกลงเบื้องต้น

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการจัดระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีภักดิ์ และโรงเรียนวัดลาดระโห่ง เป็นการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) ซึ่งเป็นการศึกษาเฉพาะกรณี (Case study) ของโรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีภักดิ์และโรงเรียนวัดลาดระโห่ง ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ในการวิจัยครั้งนี้ได้มีการจัดประชุมกลุ่มย่อยของคณะผู้บริหารโรงเรียนและครูของทั้ง 3 โรงเรียน เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ตลอดจนร่วมกันสร้างแนวทางการจัดระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการขึ้นเพื่อนำไปทดลองใช้ในโรงเรียน โดยที่ประชุมกลุ่มย่อยตกลงให้โรงเรียนวัดท่าใหม่ เป็นตัวแทนในการทดลองใช้แนวทางการจัดระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการ

เนื่องจาก โรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียนมีบริบทของโรงเรียนในด้านจำนวนบุคลากร จำนวนนักเรียน สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกบริเวณโรงเรียน ตลอดจนปัญหาในด้านการจัดระบบสารสนเทศ ใกล้เคียงกัน ดังนั้นผู้วิจัยและผู้ร่วมสนทนากลุ่มในการวิจัยครั้งนี้จึงได้ตกลงเลือกโรงเรียนวัดท่าใหม่เป็นตัวแทนในการทดลองใช้แนวทางการจัดระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการในการวิจัยครั้งนี้

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้แนวทางการจัดระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการจัดระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของหน่วยงานอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR : Participatory Action Research) เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาการจัดระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก

1. ประชากร

ประชากรการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนวัดท่าใหม่ ผู้บริหารโรงเรียนวัดศรีวังค์ ผู้บริหารโรงเรียนวัดลาดระโงง รวมจำนวน 3 คน และครูผู้สอนโรงเรียนวัดท่าใหม่จำนวน 6 คน ครูผู้สอนโรงเรียนวัดศรีวังค์จำนวน 7 คน ครูผู้สอนโรงเรียนวัดลาดระโงงจำนวน 6 คน รวมประชากรที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด 22 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 แนวทางการจัดระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก

2.2 ผลของการพัฒนาแนวทางการจัดระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กที่พัฒนาขึ้นมา

3. กรอบความคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR : Participatory Action Research) เป็นการนำเสนอการพัฒนาแนวทางการจัดระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีวังค์ และโรงเรียนวัดลาดระโงง ดังนี้

3.1 แนวคิดด้านเพิ่มข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งได้นำหลักเกณฑ์การตั้งชื่อเพิ่มข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ใช้ในการจัดระบบสารสนเทศ และได้ยึดขอบข่ายเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามที่ระบุไว้ในคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล ซึ่งมีวัตถุประสงค์ระบุไว้ชัดเจนว่าเพื่อให้สถานศึกษาได้บริหารงานด้านวิชาการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน สถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น เพื่อให้การบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานและมีคุณภาพสอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษาและการประเมินคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาตนเองและการประเมินจากหน่วยงานภายนอกมีทั้งหมด 12 ด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 35) ได้แก่

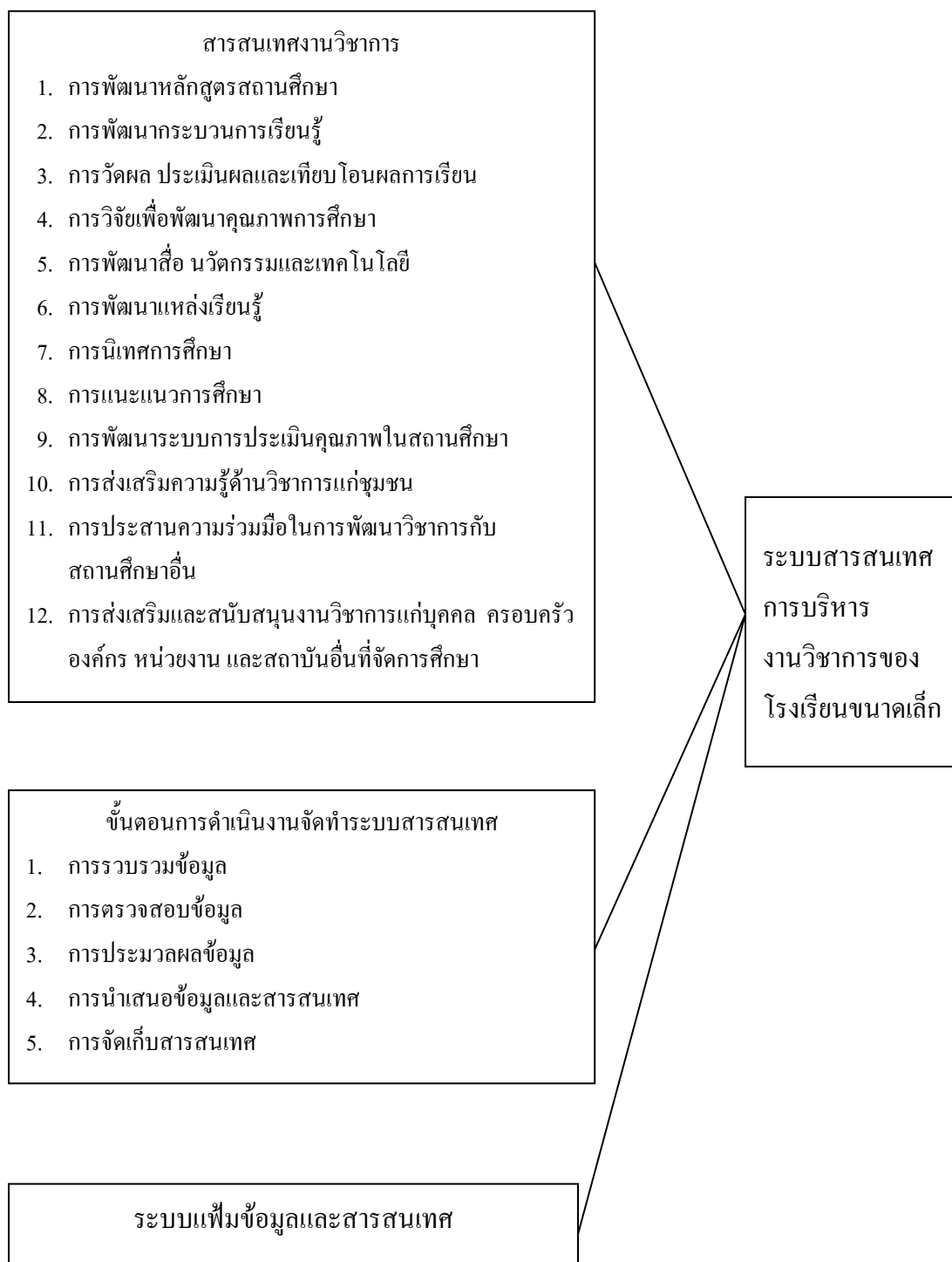
- 3.1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 3.1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 3.1.3 การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
- 3.1.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 3.1.5 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี
- 3.1.6 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
- 3.1.7 การนิเทศการศึกษา
- 3.1.8 การแนะแนวการศึกษา
- 3.1.9 การพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพในสถานศึกษา
- 3.1.10 การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
- 3.1.11 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
- 3.1.12 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร

หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

3.2 แนวคิดด้านกระบวนการจัดระบบสารสนเทศ ซึ่งได้จากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวกับแนวทางการจัดระบบสารสนเทศของนักวิชาการและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แนวทางการจัดทำสารสนเทศงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กโดยปรับปรุงมาจากแนวคิดตามกระบวนการการจัดระบบสารสนเทศของ กรมวิชาการ (2544 : 22) ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน ได้แก่ การรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ การจัดเก็บสารสนเทศ

3.3 การกำหนดการจัดระบบเพิ่มข้อมูลสารสนเทศงานวิชาการ ได้แนวทางการจัดระบบสารสนเทศของ ไพโรจน์ คชชา (2538 : 7-8) มาเป็นแนวทางในการจัดทำสารสนเทศของโรงเรียนขนาดเล็ก

จากแนวความคิดดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย การพัฒนา
แนวทางการจัดระบบสารสนเทศงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนา (Development) หมายถึง วิธีการดำเนินการเพื่อพัฒนาแนวทางการจัดระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีวังค์ และโรงเรียนวัดลาดระโหง ได้แก่ การประชุมกลุ่มย่อย การสังเกต การสัมภาษณ์ โดยมีกระบวนการดำเนินการจัดระบบสารสนเทศ 5 ขั้นตอน ได้แก่ การรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ การจัดเก็บสารสนเทศ

แนวทางการจัดระบบสารสนเทศ (Management information system guide line) หมายถึง การดำเนินการจัดทำข้อมูลและสารสนเทศตามกระบวนการจัดทำสารสนเทศ 5 ขั้นตอน ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การนำเสนอข้อมูล และการจัดเก็บสารสนเทศ

แนวทางการจัดระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการ (Management information system guide line on academic administration) หมายถึง การร่วมกันปรับปรุงการดำเนินการจัดระบบสารสนเทศงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีวังค์ และโรงเรียนวัดลาดระโหง โดยการนำขอบข่าย การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา 12 ประการ ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี 6) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 7) การนิเทศการศึกษา 8) การแนะแนวการศึกษา 9) การพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพในสถานศึกษา 10) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น 12) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา มาจัดทำสารสนเทศตามกระบวนการจัดทำสารสนเทศในสถานศึกษา 5 ขั้นตอน ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การนำเสนอข้อมูล การจัดระบบ สารสนเทศ เพื่อให้ได้สารสนเทศงานวิชาการในโรงเรียน โดยจัดทำในรูปของกลุ่มมือการจัดระบบสารสนเทศ

โรงเรียนขนาดเล็ก (Small school) หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 110 คน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้เป็นกรณีศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก ได้แก่ โรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีวังค์และโรงเรียนวัดลาดระโหง

ผลของการพัฒนาแนวทางการจัดระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง ความพึงพอใจของผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูในโรงเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการจัดระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีภวังค์ และ โรงเรียนวัดลาดตระโห่ง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ข้อมูลจากผลการวิจัยเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการจัดระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. การจัดระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการที่พัฒนาขึ้นจะเป็นข้อมูลพื้นฐานให้กับหน่วยงานอื่นเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการภายในหน่วยงานให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ